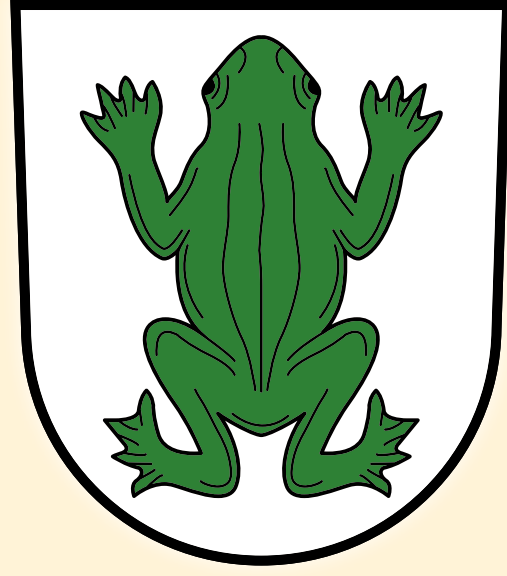

Region Slezská brána

Počet obyvatel
k 1. 1. 2012: 741

Žabeň

Rozloha:
3,30 km²

Kulturní dům

S jistou nadsázkou by se mohlo říci, že čím menší obec, tím větší jsou problémy s určením doby jejího založení. Žabeň skutečně představuje v tomto ohledu jistý oříšek. Poprvé se v písemných pramenech objevuje až k roku 1460, to ovšem není skutečný počátek obce. Kdy tedy Žabeň vznikla? Podle dosavadních závěrů historiků zabývajících se středověkým osídlením našeho regionu se dá s velkou mírou pravděpodobnosti, nikoliv však s jistotou, předpokládat, že by se mohlo jednat o nástupkyni obce Malý Sviadnov, která je zhruba v tomto prostoru zmiňována k roku 1395, ale pak se z pramenů vytrácí. Mohlo se stát, že počátkem 15. století Malý Sviadnov zanikl a na jeho místě, nebo částečně v místě bývalé osady, v následujících desetiletích vyrostla osada nová, která příznačně dostala jméno podle obojživelníků, kteří se na zdejší mokré půdě hojně vyskytovali. V tomto případě bychom tedy založení dnešní Žabně mohli klást někam k polovině 15. století.

S názvem obce to ovšem také nebylo jednoduché. Současné označení Žabeň, ačkoliv se poprvé objevilo už v 16. století, se ustálilo až ve 20. letech 20. století. Předtím název obce kolísal, v písemných dokumentech se můžeme setkat s tvary Žabejnn, Žabná, Žabný, Žabina, Žabno, Ziabna a dalšími. Nápis Ziabna se objevuje na obecní pečeti z roku 1718, na níž je, aby byla situace ještě nepřehlednější, vyobrazena želva. Tedy zvíře pro náš kraj poněkud netypické.

Ještě ve Vlastivědě moravské z roku 1915 se píše o obci s názvem Žabná. Je představena jako osada obdélníkového tvaru, který je říčkou Olešná rozdělen na dvě nestejně velké části. Zdejší lid mluvil podle autora dialektem lašským, ale pozměněným spisovnou řečí. Náboženství byl vesměs katolického a jeho hlavním zaměstnáním bylo zemědělství a chov dobytka. Z řemesel nejvíce vynikala zednická. Mnozí obyvatelé ale pracovali v hutích v Lipíně, nebo v místeckých továrnách.

Žabeň byla od svého založení součástí paskovského léna, a tak i celá její historie je spojena s Paskovem a jeho majiteli. Závislost na Paskovu se projevovala i v oblasti náboženské a školské. Žabeňští chodili do Paskova do kostela a na tamním hřbitově pohřbívali i své zemřelé. Jejich děti zase chodily do Paskova do školy. Značná vzdálenost ale malým dětem docházku ztěžovala, zvláště v zimě, a paskovská škola byla

navíc přeplněná. Proto se v Žabni počátkem 20. století rozhodli postavit vlastní školu. Byla otevřena v roce 1904 jako škola jednotřídní. Po několika letech se ale ukázalo, že nestačí narůstajícímu počtu dětí, a tak byla v roce 1923 rozšířena na školu dvojtřídní. Ani tak nebyla situace ideální, ale k novému řešení došlo až počátkem 60. let, kdy byla postavena nová školní budova, v níž byla umístěna navíc i mateřská škola. Ve staré škole dnes sídlí obecní úřad.

Žabeň byla od počátku malá obec. V roce 1650 tu bylo pouhých 14 usedlostí, které navíc ani nebyly všechny obsazeny, a odhadovaný počet obyvatel by tak neměl přesáhnout 100 osob. Tato čísla dále rostla, ale nikterak závratně. Roku 1850, kdy už můžeme vycházet z přesně zachycených statistických dat, zde žilo 347 obyvatel. O sto let později ve 114 domech 519 obyvatel.

I v tak malé obci však může být bohatý spolkový a kulturní život. Největší spolky sice vznikly až v období samostatné republiky, ale už v době před první světovou válkou se zde objevili první předskokani: roku 1907 Čtenářská besídka a roku 1909 Odbor Národní jednoty. K nim pak v roce 1925 přibyla Jednota československého Orla, o čtyři roky později Dělnická tělocvičná jednota, za další rok Sbor dobrovolných hasičů a roku 1934 TJ Sokol.

Kaple sv. Fabiána a Sebestiána

„Žabeňské království“

Zastavit se musíme u hasičů, kteří svůj spolek zakládali vlastně natřikrát. První založení se totiž uskutečnilo už v roce 1887, ale spolek zřejmě po několika letech z blíže nezjištěných důvodů zanikl. Další znovuzaložení se chystalo v létě roku 1914, ale zmařilo je vypuknutí světové války. Teprve v roce 1925 se podařilo definitivně ustavit spolek, který úspěšně vyvíjí svou činnost dodnes. Stále aktivní je rovněž žabeňský Sokol, který pořádá řadu sportovních a kulturních akcí.

I v tak malé obci jako je Žabeň najdeme významnější a historické budovy, za zmínku stojí především tři objekty, které stojí přímo v centru. Nejvýznamnější památkou je kaple zasvěcená sv. Fabiánovi a sv. Šebestiánovi, která byla postavena na místě dřívější dřevěné zvonice. Každoročně se v den sv. Šebestiána konala procesí ze Žabně do Paskova na památku zažehnutí morové rány z počátku 18. století. Poblíž kaple stojí budova dřívějšího fojtství a také budova původního žabeňského mlýna. I když už dnes, po přestavbě, mlýn ničím nepřipomíná.

Z dochované listiny vydané roku 1699 pánem paskovského panství hrabětem Františkem Josefem z Opersdorfu se dovídáme, že mlýn tehdy patřil Matouši Fuňákovi. Mlýnář byl na základě této listiny osvobozen od roboty za pravidelnou peněžní a naturální náhradu. Poté, co mlýnář Fuňák zemřel, přešel mlýn díky sňatku s Fuňákovou dcerou do vlastnictví rodu Naiserů, kterým patřil až do roku 1964. Mlýn byl vlastně dříve jediným průmyslovým podnikem v obci.

U žabeňských rybníků

Řeka Ostravice